

Grzegorczyk, Dariusz

Sprawozdanie z III Konferencji
Naukowej z serii "Prasa Podlaska w XIX
- XXI wieku" nt. "Prasa szkolna i
młodzieżowa południowego Podlasia i
wschodniego Mazowsza", pod
patronatem Starosty Mińskiego
Czesława Mrocza, Siennica, 15
kwietnia 2005 r.

Szkice Podlaskie 13, 273-276

2005

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

**SPRAWOZDANIE Z III KONFERENCJI NAUKOWEJ Z SERII
PRASA PODLASKA W XIX – XXI WIEKU NT. PRASA SZKOLNA
I MŁODZIEŻOWA POŁUDNIOWEGO PODLASIA
I WSCHO-DNIEGO MAZOWSZA, POD PATRONATEM
STAROSTY MIŃSKIEGO CZESŁAWA MROCZKA,
SIENNICA, 15 KWIETNIA 2005 R.**

W gościnnych murach Zespołu Szkół im. Hipolity i Kazimierza Gnoińskich w Siennicy, 15 kwietnia 2005 r. odbyła się konferencja naukowa na temat *Prasa szkolna i młodzieżowa południowego Podlasia i wschodniego Mazowsza*. Sesja została zorganizowana pod patronatem starosty mińskiego Czesława Mrocza przez Instytut Historii Akademii Podlaskiej, Zespół Szkół im. Hipolity i Kazimierza Gnoińskich w Siennicy, Towarzystwo Przyjaciół Mińska Mazowieckiego oraz Ludowe Towarzystwo Naukowo-Kulturalne Oddział w Siedlcach. Była to już trzecia konferencja naukowa poświęcona prasie podlaskiej. Pierwsza odbyła się 26 maja 1998 r. w Instytucie Historii Akademii Podlaskiej. Jej pokłosiem była publikacja *Prasa podlaska w XIX – XX wieku. Szkice i materiały*¹. Natomiast druga sesja została zorganizowana w Siedlcach 6 marca 2001 r. pod patronatem starosty siedleckiego mgr inż. Adama Oklińskiego. Materiały pokonferencyjne zostały opublikowane w drugim tomie szkiców i materiałów prasy podlaskiej².

Konferencję otworzyli: dyrektor Zespołu Szkół im. Hipolity i Kazimierza Gnoińskich w Siennicy mgr Stanisław Czajka, wicestarosta powiatu mińskiego Krzysztof Michalik, a z ramienia organizatorów słowo wstępne wygłosił prof. dr hab. Arkadiusz Kołodziejczyk z Instytutu Historii Akademii Podlaskiej. Na sesję również przybyli: wójt gminy w Siennicy Grzegorz Zieliński, goście z Urzędu Miasta Mińsk Mazowiecki na czele z mgr. Sławomirem Kuligowskim, przedstawiciele Związku Nauczycielstwa Polskiego z prezesem oddziału w Mińsku Mazowieckim Romanem Jaguścikiem, emerytowani nauczyciele, grono pedagogiczne oraz uczniowie siennickiej szkoły. Media reprezentowane były przez redaktora Adama Zawadzkiego z mińskiego tygodnika „Nowy Dzwon”.

Pierwszy referat wygłosił gospodarz konferencji dyrektor Stanisław Czajka, który w syntetyczny sposób przedstawił dzieje siennickich szkół pedagogicznych tak zasłużonych dla polskiego szkolnictwa, ale także będących kuźnią patriotów i świątłych organizatorów życia społeczno-politycznych w regionie. Podkreślił też, że placówka ta posiada nie tylko bogatą

¹ *Prasa podlaska w XIX – XX wieku. Szkice i materiały*, t. I, pod red. D. Grzegorzczuka i A. Kołodziejczyka, Siedlce 2000, ss. 208.

² *Prasa podlaska w XIX – XX wieku. Szkice i materiały*, t. II, pod red. D. Grzegorzczuka i A. Kołodziejczyka, Siedlce 2004, ss. 252.

historię, ale również duże osiągnięcia pedagogiczne i ciekawe rozwiązania dydaktyczno-wychowawcze.

W kolejnym referacie prof. dr hab. Arkadiusz Kołodziejczyk zaprezentował kilka sprawozdań szkolnych z lat 1816-1841 ukazujące się w Białej Podlaskiej, Łukowa Siedlec i Węgrowsa.

Gościem specjalnym konferencji był dr Wiesław Koński wiceprezes Towarzystwa Naukowego Płockiego, który wygłosił referat *Prasa szkolna i młodzieżowa w Płocku do 1939 roku*. Przeanalizował on 48 tytułów płockiej prasy szkolnej i młodzieżowej wychodzącej od 1876 r. do 1939 r., periodyzując ten okres na cztery etapy. Pierwszy od 1876 r. do 1918 r. to okres ukazywania się tajnych pisemek młodzieżowych, drugi to lata 1918-1927 kiedy obowiązywało wychowanie patriotycznego, trzeci to lata 1928-1935 wychowania państwowego, kiedy zaczęło obowiązywać rozporządzenie władz oświatowych w sprawie czasopiśmiennictwa uczniowskiego z 17 października 1927 r., czwarty okres to lata 1935-1939, w których główne treści w pisemkach uczniowskich skierowane były ku teraźniejszości i przeszłości. Młodzi publicyści płockich pism szkolnych i młodzieżowych według autora stanowili później zasadniczy trzon kierowniczo-organizacyjny różnych partii, a także pisarzy, twórców i ludzi nauki.

Jako kolejny zabrał głos znany regionalista dr Zbigniew Gnat-Wieteska, który przedstawił historię garwolińskich prasy szkolnej i młodzieżowej od 1923 r. do współczesności. W omawianym według autora okresie ukazało się w Garwolinie pięćdziesiąt tytułów prasy szkolnej i młodzieżowej w tym w okresie II Rzeczypospolitej jeden tytuł, w okresie Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej dziesięć, a w okresie III Rzeczypospolitej trzydzieści dziewięć tytułów.

Siedlecką prasę szkolną, młodzieżową i studencką przybliżył zgromadzonemu mgr Dariusz Grzegorzczuk. Referent omówił tytuły prasowe wydawane od lat trzydziestych XIX w. w Siedlcach do 1989 r., zaznaczył, że badania prasoznawcze dotyczące prasy szkolnej i młodzieżowej dopiero się rozpoczynają, nie wszystkie tytuły, numery poszczególnych pisemek, o których wiadomo, że się ukazały, udało się odnaleźć. Na swego badacza czekają przede wszystkim monografie poszczególnych pism.

Jako kolejny zabrał głos mgr Janusz Kuligowski, prezes Towarzystwa Przyjaciół Mińska Mazowieckiego, pracownik Instytutu Pamięi Narodowej, który wygłosił referat na temat mińskiej prasy szkolnej i młodzieżowej. Referent zaznaczył, że temat ten, choć istotny, był dotychczas pomijany przez historyków. Stwierdził, że na podstawie własnych badań, przedstawił kilkanaście pisemek wydawanych przez mińską młodzież szkolną.

Następny referat pt. „*Jutrzenka*” – *pismo Seminarium Nauczycielskiego w Siennicy* - wygłosiła mgr Lilla Kłós z Gimnazjum Miejskiego Nr 2 w Mińsku Mazowieckim. Omówiła szczegółowo pismo, które stało się ży-

wa kronika szkoły i regionu mińskiego. Pismo ukazywało się dość długo, początki wydawania pisma sięgają I wojny światowej w okresie okupacji niemieckiej i uległo zamknięciu ze względu na kłopoty finansowe wydawcy w 1933 r.

Interesujący temat „*Echa Szkolne*” (1924-1925) – dwutygodnik młodzieży szkolnej w Siedlcach podjęła dr Mirosława Bednarzak-Libera z Instytutu Historii AP, która w krótkim referacie przedstawił ogólną charakterystykę pisma szkolnego wydawanego w Siedlcach w latach dwudziestych XX w. Zaznaczyła, iż przy obecnym stanie badań nie da się nawet ustalić wszystkich ukazujących się wówczas numerów. W zbiorach bibliotek oraz w rękach kolekcjonerów zachowały się jedynie nieliczne egzemplarze różnych numerów tego pisma.

Równie intrygujący temat przedstawił mgr Grzegorz Welik z Archiwum Państwowego w Siedlcach, autor przybliżył pismo Gimnazjum Biskupiego w Siedlcach jako źródło do dziejów szkoły, miasta i regionu. Prelegent zaznaczył, iż pismo to ukazujące się jako półrocznik i rocznik jest świetnym, niestety niedocenianym przez historyków regionu źródłem informacji o dziejach kościoła i oświaty na Podlasiu.

Ks. mgr Krzysztof Trojan (MIC), przedstawił referat pt. *Jednodniówki wydawane przez Juwenat Zgromadzenia Księży Marianów w Skórcu*. Autor szczegółowo scharakteryzował Zgromadzenie Księży Marianów, historię juwenatu w Skórcu oraz omówił tą gazetkę. Zaznaczył także, iż jest to jedna z niewielu jednodniówek, która zachowała się w archiwum marianów. Można jednak przypuszczać, jak zaznaczył prelegent, iż nie była to jedyna taka próba wydawnicza.

Kolejnym mówcą był mgr Jacek Odziemczyk z Publicznego Gimnazjum Nr 2 w Sokołowie Podlaskim, scharakteryzował mało znane szerszemu gronu badaczy historii Kościoła na Podlasiu kwartalnik „*Lot Sokoli*” wydawany przez gimnazjum Księży Salezjanów w Sokołowie Podlaskim w latach 1931-1932. Omówił koncepcję powstania pisma, oraz przedstawił szczegółowo zawartość tego pisemka.

Mgr Rafał Dmowski z Instytutu Historii AP, w referacie pt. „*Wiadomości Związku Młodzieży Polskiej Diecezji Podlaskiej*” – jako źródło do dziejów regionu przedstawił szczegółowo zawartość pisma wydawanego pod patronatem Kurii Diecezjalnej Podlaskiej. Prelegent zaznaczył, iż „*Wiadomości Związku Młodzieży Polskiej Diecezji Podlaskiej*” są świetnym, niestety niedocenianym przez historyków regionu źródłem wiedzy do historii kościoła oraz świeckich organizacji katolickich działających na Podlasiu.

Mgr Artur Zióntek w swym referacie nt. *Problematyki oświatowej na łamach „Sternika”*. Scharakteryzował niezbyt długą historię „*Sternika*”

ukazującego się od października 1990 r., prezentując skrawek życia Sterdyni, a to wszystko za sprawą zapałowi kilku pasjonatów.

Jako ostatnia zabrała głos mgr Urszula Wyrzykowska-Dudek dyrektor Samorządowego Centrum Doradztwa i Doskonalenia Nauczycieli w Siedlcach, która zaprezentowała swoje badania na przykładzie dwóch pism, jakie ukazywały się, bądź też nadal ukazują się w Publicznym Gimnazjum Nr 1 w Siedlcach i przedstawiła je w referacie pt. *Wpływ redagowania przez uczniów gazetek szkolnych na rozwój umiejętności i wzbudzenia zainteresowań warsztatem pracy dziennikarza na przykładzie Publicznego Gimnazjum Nr 1 w Siedlcach*.

Ponadto podczas konferencji prezentowane były pisemka szkolne i młodzieżowe ukazujące się na przestrzeni dziejów w siennickich szkołach pedagogicznych. W przerwie obiadowej gospodarz sesji dyrektora Stanisława Czajkę oprowadził uczestników konferencji po bogatych zbiorach Muzeum Szkolnego w Siennicy. Konferencję zakończyło ognisko zorganizowane na terenie szkoły przez organizatorów. W konferencji wzięło udział przeszło 80 osób.

Z różnych powodów nie wygłoszono trzech referatów autorstwa dr. Marka Biardy o siedleckiej prasie szkolnej w latach 1989-2004, dr. Adama Bobryka o prasie studenckiej na siedleckiej uczelni oraz mgr. Grzegorza Michałowskiego o prasie szkolnej regionu białskopodlaskiego w latach 1918-2004. Materiały pokonferencyjne w postaci trzeciego tomu szkiców i materiałów prasy podlaskiej zostaną opublikowane nakładem Instytutu Historii Akademii Podlaskiej i Ludowego Towarzystwa Naukowo-Kulturalnego Oddział w Siedlcach.

Dariusz Grzegorczyk
Instytut Historii Akademii Podlaskiej w Siedlcach